

PEST, FEBRUARIUS 13.

7. szám.

I. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: csütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (Pest, Zöldfa-utca, 14. sz.) intézendők.

Szent Juszтина vértanu élete.

Szent Juszтина a III-dik keresztény század második felében Olaszthonban, Paduában született. Atyja, Vitalianus, előkelő férfiú s anyja egy igen vallásos nő vala. kinek tetemei jelenleg is Paduában, a szent Juszтинáról címzett, ritka ékességű szentegyházban őriztetnek.

Juszтина legvirulóbb korszakában vala, midőn Maximian császár egykor Paduába érkezik, hol a város melletti Mars-mezőn, mely jelenleg Uj-mezőnek neveztetik, azonnal birói-széket állittata, hogy az általa üldözött keresztények fölött ítéletet tartson. Szent Juszтина ekkor az atyjáról Vitalianinak nevezett családi birtokon tartózkodék, s épen készülőben vala több keresztény barátai látogatására. Azonban alig lépett kocsijába, midőn a császártól elfogatására kiküldött néhány poroszló sieté feléje. A szent szüz megdöbben, mert vélte, hogy a bárdolatlan emberek aljas ösztönből törnek utána; kiugrott kocsijából s a várostól nem messze eső hid felé menekült, hol egy márvány-lapon térdeire hullva, szorongattatásában Istenhez folyamodék oltalomért.

E helyzetben oly erősen tartá magát sz. Juszтина, hogy a poroszlók csak nagy erőszakkal hurezollhatták őt el. Térdnyomai esodálatos-képen maradtak meg a márványon, melyet jelenleg is láthatni Velenczében, a Sz.-Juszтина-kápolnában, ezen fölirattal: „A régiektől kétségbevonhatlan hagyománykép közöltetett velünk, hogy ez azon kő, melyen szent Juszтина, vértanusága

előtt imáját végezvén, térdnyomait hagyta. A hivek általi tiszteletben-tartás végett ide helyeztük azt 1462-ki évi aug. 20-án.”

Midőn szent Juszтинát a császár elé állították, s ez tőle kilétét kérdezte, ő vidáman felelé: „Juszтина nevem. legfőbb dízsem pedig, hogy keresztény nő vagyok.” Mire Maximian fölhivta őt, hogy áldozzon Marsnak. De Juszтина viszonzá: „Én az Ur-Jézus Krisztusnak áldozok, ki mondá: Én vagyok az út, igazság és élet; a ki bennem hiszen, meg nem hal örökké. Mélyen szívembe zártam Üdvözítőm ezen ígérését, s az irántai szeretetet senki sem lesz képes kitörölni szívemből.”

A császár ismételve inté a sz. szüzet: változtassa meg érzületét, s áldozzon a bálványoknak. De semmi sem lön képes őt Jézus Krisztus hitétől eltántorítani; úgy hogy midőn a császár utolszor azon ígérést és fenyegetést mellett sürgeté őt, hogy ha a keresztény hitet megtagadva, a bálványt imádja, előbbi állásába s javiba fog visszahelyeztetni, különben pedig hóhérpallos alatt elveszni, Juszтина rendületlenül felelé, miszerint nem csak nem retteg a haláltól, de sőt

legfőbb boldogságának tekinti, hogy méltónak találta az érte kinhalált szenvedett Megváltó neveért a vértanui dicső halált kiállani. Mire letérdelvén, fenhangon imádá a Mindenhatót: világosítsa föl s térítse az igaz hitre a pogányokat, a keresztényeket pedig erősítse meg jámbor érzületökben, s tegye képesekké a vértanui korszoru elnyerhetésére. E szavai, melyeket szentírási alkal-

mas mondatokkal kísért, oly hatást tőnek az összesereglett nézőkre, hogy a pogányok közül azonnal többen elfogadták az üdvözítő hitet, a keresztények pedig megszilárdulva abban, erősen eltökélék magukat sz. Jusztina dicső példáját követni. A császár e miatt nagy haragra gyuladván, azonnal átszuratá a sz. szűz oldalát.

A legrégebb legendákban, melyek ezen eseményt említik, olvassuk, hogy szent Jusztina emez állapotban egy egész óráig nyílt és ég felé emelt szemekkel maradt meg, s így adá föl lelkét Üdvözítőjének.

A dicső halált szenvedett vértanu teteméit Prosdocius sz. püspök temette el. Kivégeztetése után még számos, mindkét nembeli keresztény vérzett el Paduában. Sz. Jusztina vértanu temploma, mint általában tartják, Opolio consul által 453-ik év körül emeltett Paduában, tisztelete pedig nem csak Olaszthonban, hanem az egész keresztény világon etlerjedt.

Egy mostanig föntartott, s a sz. Jusztináról nevezett zárda évkönyveiben följegyzett ősrégi hagyományként Veronában bizonyos Jalbba nevű jámbornőnek megjelent éjjel a boldogságos Szűz s inté őt, menne Paduába s keresse föl sz. Jusztina templonában a karzat alatti talajon a helyet, hol azon sz. vértanuk földi maradványai rejlenek; kik sz. Jusztinával együtt az igaz hitért a dicsőséges küzdelmet kiállták.

A nő másnap tüstént Paduába indult, hová az Urunk mennybemenetele ünnepét megelőző napon érkezék meg. A mint a város kapuján belépett, oly lelkesedés ragadta meg szívét, hogy fenhangon kiáltaná: „Lakosok, hagyjatok föl a munkával! ma ünnep van; jertek, menjünk sz. Jusztina templomába. A boldogságos szűz Mária nekem csodadolgokat jelentett ki.” A nép összesereglett körülte; örültnek tartották, de lelkesedése mégis többeket meghatott s követték őtet a templomba. A karzat alá érvén, a jámbor nő egy körvonalt vett észre a talajon, mely addig senkinek sem tűnt föl, s benső öröm hatotta át lelkét. Tizenkét viaszgyertyát vett, elhelyezé azokat a körvonalon; s ime, a gyertyák maguktól rögtön meggyuladtak, és a torony hangjai megszólaltak.

A jámbor nő nem sokára ezután megszűnt élni. A körvonalt korlátokkal keríték el, s az időtől fogva tiszteletben tarták. Később a kör területén fölbontották a talajt, s alatta egy, esontokkal megtöltött boltozatot leltek. E föld alatti helyet kápolnává alakították át, mely az ajtatos hivektől maiglan is látogatattik.

A katalika egyház sz. Jusztina ünnepét october 7-ikén tartja.

Közlí Galambos-Szalay Jusztina.

Borongás.

Csillapult kedélyvel
Nézőn a világot,
Nem találok benne,
Mire szívem vágyott:
Nem a boldogitni
Képes örömet,
Melyekkel reményem
Hajdan kecsgetett.

Könnyel telt szemeim
Bárhová emelem,
Nem talál megnyugvást
Kinyötört kebelem:
Nem fenn a magasban,
Nem itt lenn a földön.
Hol bus vándorlásom
Annyi baj közt töltöm.

Éj van... a derült menny
Csillagfényben ragyog,
De ime lassankint
Tűnnek a csillagok:
Mitől féltve élvét,
Szívem úgy rettegett,
Vészhozó fellegek
Borítják az eget...

A virág, mely reggel
Még reám mosolyga,
Ott fekszik alétlan,
Bájjiban megfogyva;
S mely magát illatos
Keblen legettette,
Ott hever a pille,
Halva már mellette!

Hol vannak barátim,
Az a sok hív lélek,
Kiket úgy szerettem
S kik úgy szeretének?
Egyedül bolyongok
Tövises pályámon...
Mig tán fölkeresnek?!...
Azt minek is várom!...

Vad folyó zug köztünk,
Hidja ketté szakadt,
Hozzám szállni nekik
Ki adand szárnyakat?
A gyors szárnyu fecskét,
Szivők szeretetét,
A gyilkos ölyű, az
Önzés, szaggatta szét...

S a nap, melynek hunytán
Bánatom kizengem,
Majd midőn föltámad,
Itt talál-e engem?
Itt talál-e lantom
Keseregve véled?...
Jobb reménység nélkül
Mit érne ez élet?!...

L á z á r.

Egy boldog család.

— Beszély. Vége. —

Háromszor olvadt el a hó Kelemenhalmán, a nélkül, hogy a kasznár lakásán valami nagy változás történt volna.

Pista azóta munkabíró férfivá nőtte ki magát, s nap-barnított arcához oly jól állott az a hatalmasan előtörő holló-fekete bajusz. A kis lány is fölserdült, úgy hogy apján kívül senki sem hívta többé már Juliskának. Mikor unalmas hosszú téli esteken a kandalló mellé telepedtek, s az öreg szeme rájuk fordult, nem egyszer gondolta: „Mintha csak egymásért lennének!“ Szerette Pistát, mintha fia volna; de nem akart az eseményeknek utjába vágni, a Gondviselésre bizván azok alakítását. Pedig e két lény még egymásnak sem vallotta meg érzelmeit.

Ha a szép tavaszi esteken, vagy midőn a reggeli nap sugarai még csak úgy félve pillantgattak a földre, a kertben találtak: oly tisztességesen köszönték egymást, s oly illedelmesen beszélgettek, hogy a fényes termek embere meg sem értette volna e természet-szülte egyszerűséget. Egy-egy pillantás sejteté a másikkal, hogy többet is mondana; de e néma beszédnél is maradtak aztán mindig.

Történt pedig, hogy a szomszéd Róbertház ispánja bucsut vévén e siralom völgyétől, az uraság Pistát nevezé ki ez állomásra. Épen a gazdaság után nézett ez, midőn a levél megérkezett. A kasznár ur fontos arccal töré föl az urasági peccséttel ellátott s neki czimezett iratot; de majd hanyat esett, tán a nagy öröm miatt, midőn végig olvasta. Szótlatlan hajtá össze s rejté zsebébe, egy hatalmas pödörvén bajszán, minek jelentését csak ő maga mondhatta volna meg. Egyszerre a varró-asztalnál dolgozó Juliskához lépett s mondá.

— Tudod-e, mi az ujság?

— Nem biz én, ha kedves apám meg nem mondja.

— No hát az, hogy Pista elmegy tőlünk, még pedig e napokban.

A leányka rá nézett, azután lehajlott a varrásra, hogy elrejtse azt a halványságot, mely szép arcát elborítá, midőn atyja szemeiből kiolvasá, hogy komolyan beszél.

— No's megemultál? — folytatá az öreg — vagy egy öltéssel akarod az egészséget elvégezni, hogy ugy neki feküdtél?

— Nem én édes apám! de nem tetszett kérdezni semmit — felelé akadozva Juliska.

— Csak azért mondom, hogy mindene rendben legyen a fiúnak, ha el akar menni, s miattunk ne kelljen késnie. — Ezzel megfordulva, elhagyá a szobát, nem akarván elárulni, hogy maga is mennyire meg van indulva.

A leányka, mint a vadász nyilától sebzett őzike, ugrott föl helyéből s futott ki a lugás lombjai közé, és úgy sirt, úgy zokogott, mintha minden könyétől egyszerre akarna megszabadulni. Azután lehajtá szép fejcskáját kezére, mint a nap hevétől kinezott lilium; és oly fájdalmas sohajokban tört ki, mint a sirok fölött jajgató esti szellő.

Messze a láthatár végpontja felé járt már a nap, sugarai mindinkább vesztettek erejükből, s az éj elkezdé sötét fátyolának szövését, hogy azt a vidékre borítsa, és Juliska még mindig a lugásban epekedett. Egyszerre a mezőre vezető ajtó megnyílt s gyors léptekkel közelge a lugos felé Pista. Nem először történt, hogy Juliskát itt találá s így Pistának föl sem tűnt az ő itléte.

— Jó estét kisasszony! — kiáltá a lugashoz közeledve. — Hát mit vétettek virágai, hogy ma nem vigasztalja őket szerelmesök, a nap távoztáért?

— Ne bántsa őket Tényői ur! mit véthetnének a tavasz e kedves szülöttei? A természet csak örömet ad; bánatunk és szenvedéseink forrása a világ, az emberek.

— Igaza van kisasszony! és azért nem győzők eleget hálát adni Istennek, hogy ide e csendes magányba vezetett, hol angyalokkal társaloghatok.

— Gunyolódjék csak! Meg bírom fogni, hogy ma rózsaszínű kedve van.

— Ma? és mért épen ma? Mikor volt nekem rossz kedvem, ha kegyed közelében lehetek? Ha van ok, miért ma este kedvem túlradóbb, az, hogy korábban végezve dolgom, hosszasban élvezhetem a kegyeddeli társalgást.

— Melyet azonban legkevésbé sem zavar a tudat, hogy rövid időn messze, tán nagyon is messze leend tőlünk.

— Én messze kegyedtől? Bocsásson meg kisasszony, de e rejtélyt megfejteni nem bírom.

— Oh ugy hát én vagyok a szerencsés, ki önnék távozását először tudatja — kiáltá fel Juliska, sohajjal kísérvén a szerencsés jelzöt.

— Valóban kegyedtől hallom először e hirt, bár forrását így sem bírom elképzelni.

— Nem sokáig leend zavarban. Atyám az uraságtól levelet kapott, s ha hozzá siet, azonnal birni fogja a talány megfejtését.

— Nem tudom elképzelni az okot, mi engem kegyetek boldog köréből kicsalni képes volna. De ha csakugyan léteznék ilyen, higye meg kisasszony, boldogtalanságom a percztől kezdődne, melyben az tudomra esnék.

— És miért? ki tudja, mily kitüntetés vár önmre? ki tudja, mily előléptetésben részesül? Atyám hónapok óta kecsgetti azzal, s így ha nem egészen váratlan, mégis eléggé meglepő és öröndetes lesz ahhoz, hogy e szerény hajlékot feledje, hol oly kevés örömei, de annál több terhes, fárasztó órái voltak. Oh én jobban láttam, mint atyám, én észrevettem mennyi teendőtt vett ön magára s mint rövidíté meg álmát, hogy atyám nyugalmát meghosszabbítsa. Ó sokat vesztend önmbe s csak távoztá után fogja érezni becsét, fájlalni vesztét.

— S kegyed kisasszony? kegyed csak e tekintetben fog reám emlékezni? És ha atyja, mint hiszem is, nálam derekabb, ügyesebb segédet nyerend, feledve leszek örökre s elvesz igénytelen személyem kegyed szemei elől, mint a harmat, melyet a nap hajnali sugara felesókol a virágról, melynek néhány órai üdülést nyújtott. Kegyed hallgat? Oh e hallgatás beszél ... sokat mond ... egész boldogtalanságomat hirdeti.

— Az Istenért! ne beszéljen így Tényői ur! szavai oly kimondhatlan fájdalommal töltik el keblemet. Látja én egyszerű pusztai leányka vagyok, én nem tanultam ismerni ama miveltséget, mely a gondolatot másképp is ki tudja fejezni, mint szóval, s azért ha tán gyermekies félelem nem meri az ajknak átadni, mit a szív érez, kénytelen vagyok hallgatni.

— Oh én nem szavakért könyörgök, csak egyetlen szóért, és e szóban rejlik egész jelenem és jövőm jóléte

s minden eddig kiállott szenvedéseim jutalma. Feleljen kérem: remélhetem-e, hogy eddig oly gondosan titkolt vonzalmam kegyed szíve által viszonztatni fog? remélhetem-e, hogy ha valaha önállóvá leszek, enyémnek mondhatom ama kezét, melybe a Gondviselés jólétem alapját tevő le?

E pillanatban jelent meg a lugas nyilásnál a hold teljes fényben ragyogó képe, megvilágítván annak belsőjét. Oly gyönyörű volt ez egyszerű leányka arca, melyen a szízi szemérem s a feleletet sürgető rokonérzelem víttak élethalál-harcot, míg utóljára is ez gyözedelmeskedvén, kezét nyújtá Pista felé, csak alig hallhatóan, mint a félig szendörgő fülemile dala, hangoztatván „igen“-t. Egy forró csók a kinyújtott kézre volt Pista egyedüli válasza.

— Hát a vacsorát ki készíti el? — kiálta most a lugashoz észrevétlenül közelgő kasznár — nagyon kényelmesen tölthették a délutánt, hogy a vacsorával nem gondoltok.

— Megyek, kedves apám, megyek — válaszolt fölgorva Juliska, örülvén, hogy a további magyarázattól e véletlen által fölmentetett, s átadván helyét a lugasba lépő atyjának, ki Pista mellé telepedett.

— Jó hírt hozok, öcsém! — szóla vállára veregetve.

— Rosznak is beillik, kedves urambátyám! ha igaz, hogy távozásomról szól.

— Úgy? hát kifecsegte már a leányom? De azt mégsem mondhatta meg: hová?

— Nem is akartam megtudni, édes bátyám. Elég tudnom, hogy el akar üzni innét.

— Nem ám, míg meg nem mondom, hogy róbert-házi ispánná neveztek ki.

— S ez az egész, urambátyám?

— Hát ez sem érdekel? Tudod-e, hogy más még a vacsorát is itt hagyná, úgy sietne, nehogy elkapják előle az uradalom legjobb ispánságát?

— Lehet, urambátyám! de nekem még sem kell — ha — ha — —

— Ha, ha, ... no mi az a ha?

— Ha csak azt is el nem vihetem, ki a vacsorát készíti — hadará inkább, mint mondá Pista.

— Micsoda? — kiálta felgorva a kasznár. Mondd csak még egyszer, tán nem jól értettelek.

— Még egyszer, még százszor is, ha kell. Addig a világ minden hivatalát visszautasítom, míg arra érdemessé nem teszem magam, kit az egész világnál többre becsülök, Juliska kisasszonyra.

— Ejnye be pattogós legény vagy te, öcsém! Az én időmben kissé más hangon szokták kérni a leányt apjától.

— Ne vegye rosz néven, kedves urambátyám! A anyi jóssággal halmozott, mióta keze alá jutni szerencsés valék, mikép egészen elkényeztetett s azt gondolom apámmal beszélék!

— Jól van, jól! hát ezért sajnálsz te úgy télen megválni. De látod az a lány egyetlen örömöm, mióta anyja meghalt, s annak már vagy öt éve! Ő volt ezóta életem lelke, ha őt elveszed: engem is elvesznek nem sokára oda ki — a temetőbe.

— Oh azon segíthetünk, kedves urambátyám!

hisz eleget fáradott már, itt az idő pihenni. Hagyja itt kedves bátyám e lakot s jöjjön velünk. A mi boldogságunk is nagyobb lesz, ha bátyám osztályos benne.

— De már abból semmi sem lesz, öcsém! Míg a csontjaim bírnak, nem eszem a más kenyerét. Hanem egyet mondok. Nekem gazdasszony kell. Nincs kedvem csekély, de becsülettel szerzett jószágomat prédára adni. Vedd rá anyádat, hogy vegye át házam vezetését; hisz ugyis mindketten nektek gyűjtünk. Akkor megkapod a lányt; másképp vársz, míg megunom a munkát.

— Oh akkor enyém Juliska! hisz anyám áldozatra is kész volna érettem, ez pedig nyereségnek is beillik.

— Jól van, próbáld meg; ha sikerül, újbórra meglesz a lakadalom.

Tizenhat év múlt el ez est óta.

Pista és Juliska egymáséi lőnek, a legistenfélőbb s ép azért legboldogabb házások az egész vidéken.

Csak kétszer vegyült a fájdalom tövise örömeik rózsái közé: mikor az öreg kasznárt s Pista anyját kísérték az örök pihenés helyére. De ekkor is volt vigasztaló, egy kedves fiu és leány gyermek.

Az öreg lelkész is elköltözött oda, hová bejutni annyi érdemet szerzett, a mennybe. S ha az est csendes óráiban Juliska gyermekeit imádkozni tanítá, a jó lelkész nevét soha sem volt szabad elhagyniok.

Pista csak mintegy öt évig volt Róbertházán. Ipa halálával ő nyerte el a kelemenhalmi kasznárságot.

Azóta mind ő, mind Juliska korbán előhaladtak ugyan, de lelkők azért régi tisztaságában van meg, melyet jó nevelés által gyermekeikbe átöntení legfőbb törekvésök.

Áldor Imre.

Erdödi szülőlevelek.

IX.

D. a J. K. ! Folytatom a házszenelés alkalmával szerzett tapasztalásaim leírását. Menjünk tovább egy házzal. Három, négy, öt csibiri apró gyermek. Mily szépen térdpelnek sorjában, tisztán öltözködve, szépen megfésülködve, kézösszetéve. Valóban szép látvány! Dieséretére válik az anyának, ki őket ily jól neveli, oly szépen szoktatja. Itt egy találós mesét mondok: mikor legszebb a gyermek? A ki kitalálja, egy garást kap. Hát mikor térdelve s kézösszetéve ajtatosan imádkozik. Igen, akkor olyan, mint egy angyal. — Hát mikor a leányzó kendőt köt a fejére? biz akkor nem tudja az ember: vajjon leány-e vagy asszony, vagy olyasféle — se nem leány, se nem asszony, kinek nem a szent házasság, hanem egyéb valami kötötte be a fejét. A legjobb esetben is rendetlenség jele, lustaság czéjére, restség zászalja és szenny takarója leány fején a kendő; mert még fésülködni is rest, sőt még vasárnap vagy ünneppanapon is. Leánynak akár a templomban, akár a plebánián, akár nyilvános helyen kendővel a fején megjelenni bizony illetlen. Pusztafej a szüzesség jelképe a leányzónál. Addig vagy boldog és becsült jó leány, míg pusztá fövel igazán járhat. „Ugyde hideg van, megfázik a fejem!“ — Pusztá kifogás! Minden a szokástól függ. Már a régiek is közmondáskép s egészségi szabályul mondák: a láb melegen, a fő hidegen tartva egészséges. Ha a plebános ur bele nem hal, midőn olykor a legzordonabb időben félóránnyira viszi hajadon fövel beteghez a szentséget, pedig hajzatának olykor csak tizedrészt hagyja meg fején a borbély ollója: akkor ti, dushajzatu leányzók, hogyan panaszkozhatátok a hideg ellen! Lássátok jó leányok,

még a férfi fejét is, ha főveg nélkül van, rólatok nevezték el magyar ős apáink hajadon főnek. Így például a férfiről is szoktuk mondani: hajadon fővel ment ki, azaz: főveg, fejta-
karó nélkül, olyan fővel, minő csak hajadonnak szokott lenni. Tartsátok s becsljétek meg ez ékességteket, szép kiváltság-
tokat. Sz. Pál is azt mondja: a nők, asszonyok fedett fővel jár-
janak, nem pedig a leányzók is. — Furesz szokás, vagy mi-
nek mondjam, még az is nálunk, hogy egy leány sem tudja
maga megfésülni magát, hanem ha fésülködni akar, a szomszéd-
szédba kell futnia, vagy szomszédnáját magához rendelnie,
hogy megfésülje; mely műtét rendszeren egy álló óráig tart.
Ugyanazért ritkán lehet hétköznapon megfésülködött leányzót,
s így kendő nélkül látni. Azt gondolod talán, nyájas olvasó,
hogy valami cifra-dívtosan fésülködnek leányaink? Dehogy;
merő egyszerűen, s ezt ugyan jól is teszik, az egész hajzatot
egyetlen czopfba vagy fonatba fonván össze. S mégis annyi
idő! s más által! Ez ügyetlenség! — Ha Isten gazdaságotat
megáldja s megtollasodom, pályadíjt tűzők ki évenként azon
leányzó számára, ki jó magaviselete mellett maga fésülendi
meg magát legügyesebben s legrövidebb idő alatt. — Hát arra
mit mondasz, szíves olvasó, hogy némely leányaink a czopf
alatt mutatkozó rövidebb hajszálakat leborotváltatni kezdék,
mely állapotban ugy nézett ki, mintha a haja nem is a fejből
nőtt volna ki, hanem a boltban vette volna; valósággal ugy
nézett ki, mint egy paróka. No biz ez éretlenség, hiúság! Azon-
ban a plebános urnak figyelmzettése folytán a borotválkozás
szerencsésen elmaradt. Hagyjuk is a chinesereknek!

De térjünk vissza a házszenelésre. Egy özvegy házába
lépünk. Benne tiszta, csinos minden. A szoba egyik szögletében
ott diszeleg még most is gyümölcseivel: almáival, szőlőfürtjei-
vel, dióival, szent János kenyérével a karácsonfa. A fürtöket
ugyan már megcsipkedték a — két lábú kis egerek, no az alma
is fonnyadni kezd már. Az özvegynek két fiacskája van; a ki-
sebbik pupos-hátú, nyomorék Istenadta, de annál épebb a lé-
lek mindkettőben; mutatja ezt tiszta, derült képök páros tüköre,
a szem. Úgyes verseeskék elszavalásával fogadták a plebános
urat. A kisebbik, 4—5 éves kis dadogó — szerényen bevallá,
hogy „nem lesz hosszú a verse, mert akadoz a nyelve.“ Meg-
érdemlitek jó fiacskák, hogy a karácsonfa gyümölcseit szedhes-
sétek s megehessetek. Az anya engedelmével fel is szabadult e
percztől a gyümölcs-szedés a karácsonfáról. Ha egész éltetek-
ben, kedves gyermekek, ily jök maradtok, mennyi jó gyümöl-
cset fogjátok ti annak már ez életben élvezni; hát még a meny-
nyei paradicsom gyümölcse mily czukorédes lesz egykoron!

Újra egy özvegyhez jutottunk. De nem; hisz ez nem öz-
vegy, van férje, törvényes férje, s mégis özvegy. Vajha igazán
az volna! ezt sohajta gyakran. A férj most sínes otthon. Hol
van? senki sem tudja a háznál. A plebános ur kihirdette a
templomban, hogy házszenelés alkalmával nagya-apraja, férj,
feleség, gyermek, eseléd, mind-mind otthon legyen. Rendén is
van. Azt is mondá, hogy a hol kivált a ház feje ok nélkül hi-
ányzani fog, ott nem szívesen látott vendégnek fogja magát
tekinteni; a házat pedig méltatlannak arra, hogy megszentelje.
Ugy is van. Ha valakinek vizitet, látogatást igérek, s azt mon-
dom neki: barátom ma, holnap meglátogatlak; barátom bizo-
nyosan várni fog. Ha pedig mindamellett minden súlyosabb ok
nélkül hazulról elmenne s aprilist járatna velem: bizony meg-
boszankodnám, őt gorombának, neveletlennek tartanám s visz-
szafordulnék a házától. Mit mondana még valaki, ha a látoga-
tást igéző előkelőbb volna amannál; már pedig a vizkereszt-
nap házszenelés nem is pusztá látogatás, hanem egyszersmind
áldásosztogatás is.

A mit tehát a látogatást igéző az említett esetben tett vol-
na, azt akará tenni a plebános ur is. De az asszony rimánkodva
kére őt: ne nézze istentelen férjét, tekintsen rá és iskolába
szorgalmasan járó és jól tanuló két csaknem árva gyermekére,
s irántok való tekintetből ne tagadja meg tőlük áldását; hisz
már a mult évben is ugy mondá plebános ur, hogy a mi
kedvünkért megáldja s meg is áldotta a házat. Hisz gyerme-
kemtől hallám, hogy Isten is megkegyelmezett volna Sodomának,
ha csak tiz igaz embert talált volna ottan. Mily szép, mily ma-
gasztos evangéliumi együgyűség! — Ily szép kérésnek lehetetlen
volt nem engedni, s a plebános ur megáldá a térdre omlott je-

lenlevőket. Vigasztaló tanulság mindazokra nézve, kik a bom-
lott és romlott világnak közepette is jámborul élni akarnak.
Midőn majd az igazságosan büntető Isten pörgetni fogja a go-
noszak fölött sújtó ostorát, ők még megváltói lehetnek esa-
ládjoknak, hazájoknak. Mily előny, mily kitüntetés!

Ezzel még nem végzem be a fölvetett tárgyat, hanem nem
sokára megírandó levelembem folytatom. Az ég áldjon meg
mindnyájunkat! Szutor Gáspár, kádármester.

Károlyfehérvári levelek.

III.

A temetőben.

Láttátok-e a leghatalmasabb, szívtelen zsarnokot, ki rideg
némaságának koporsójába hideg közönyvel, megdöbbenő
könyörtelenséggel rakja be naponként ezer meg ezer áldozat-
t; ki a kesergők millióinak szivgyászára, a felzúgó fájdalom-
mak jalkiáltozásaira szívtelen néma marad? Vigalmas mámor-
otokban, ujjongó kedvetekben, elzárkózott magányotokban,
busongó állapotokban gondolkoztatok-e már e zsarnokról?
Azon éltek, azon jártok mindnyájan, kiket a fájdalom szült. Az
van leközelebb hozzátok, azt tapodjátok, hogy mint megunt
tapodókat egyszerre elnyeljen s porai között égre néző testete-
ket — jutalmul rágó férgeivel szétmarczangoltassa.

De nem zúgolodom lelkem keserűségében. Nem mondom
én többet a földanyát zsarnoknak, mostohának, érzéketlen né-
mának. Édes anyánk ő mindnyájunknak; földi fáradalmaink
után az ő csöndes keblén fogunk pihenni és aludni ott hosszas
álmainkat. Az inségben sanyargatott szegény, a jólétben élt
gazdag, a vérig zaklatott üldözött, az elhagyatott árva, a vérző
szívtűk, koronás fők és a koldusboton vánszorgók itt rakják le
földi terheiket; itt találják fel egyenlő, nyugalmas hazájokat.
„Ott a hitetlenek megszűnnek a fenyegetéstől, és ott nyugosz-
nak, kik a munka miatt megfáradtak. Egyetemben ott a fog-
lyok megnyugosznak, és nem hallják sanyargatóik szavát. Mind
kicsiny, mind nagy ott vagyon, a szolga is szabad ott az ő urá-
tól“ (Jób 3, 17—19.). A sírnak partján megszűnik minden,
egyedül a hü emlékezet virraszt fölöttünk. Erényünk emléke
átéli az örökidőket, jóra buzdításul az utódoknak; ugy szintén
a gonoszság is intő, visszajeszítő jelétül a hátramaradóttáknak.

Micsoda az ember, hogy megemlékezzél róla Uram! „Mi-
képen a felhő elmúlik és elmegy: így a ki a koporsóba száll,
nem jö többé fel a nyomoruságra. Nem tér többé vissza az ő
hajlékába; és meg sem ismeri többé az ő helye“ (Jób 9, 10.).
„Mert vagyon a fának valami reménysége, ha levágattatik is, is-
mét megújul, és az ő csemetéi meg nem szűnnek. Még mikoron
igen meggyökerezik a földben az ő gyökere, ha a porban szün-
tlen meghalna is az ő törzsöke. Mégis a viznek nedvességétől ki-
virágozik és kiágazik, mint a plánta. De az ember az erőtlenség
miatt megromolván, meghal; és mikoron kimúlik az ember, hol
vagyon? A víz kimegyen a forrásból, a folyóvíz kiapad és el-
szárad. Ekképen mikor az ember meghal, nem támad fel, mig-
len új egek nem lesznek; s nem keltenek föl az emberek, sem
az ő álmukból föl nem ébrednek“ (Jób 14, 7—12.).

Sir, megrendítő gondolat! ... Zsong a nagy természet a
mozgók és élők seregétől. Kérem a fristő szellőt, hová me-
gyen? — siet, kergeti végzete — az enyészetbe. Tombol a vi-
har, fékvesztett dühével megtépi a fák lombdus galyait, s végre
elnyeli az enyészet. Vidoran esőrtet a sziklák forrása a hegyek
szűk nyílásai között, kiér a térségre, az enyészet megmérhet-
len pusztáira — és elvész. Vigan csevegyve lejtének az ártatlan
gyermekek és ifjak, s minden lépésök közeledés az enyészet-
hez. Gögösen sikra száll az ember a föld egyik déleczeg pontján,
szórja mint ezikázó villám haragja mennykővét; ezrek boldog-
ságának cleterét vagdalja kiméletlenül el felforrott dühében
és őt, a földforgató önféjűt az enyészet szelének egy gyöngé
lebbentése taszítja a sírba. — Kifeszíti a halál senyvesztő kar-
jait, s öldöklő vésze alatt semmivé lesz a dőltyös élet.

Ember! hová vezet önző szerelmed? Hadat izentél az
Istennek; felforrott vétkes gerjedelmed minden jó, nemes és

szent ellen; földi vágyaidtól hevült szikrázó kebledre emeled magát a világot, hogy utolsó cseppjéig kitritsd kéjes kelyhét? Nyomorult, veszendő földi féreg! Lábad alatt zörögnek atyáid senyvedő esontjai. Összevegyült őseid szívpora mindennapi falatoddal. Esméj föl bűnös önhittségedből. Tekints a sirra: ma nekem, holnap neked. Halld a harangok szivrázó érzényelveinek intő szózatát. Temetés van ma; az enyészetnek megrázó ereje sir és zug ugy a harangok nyelvén.

Menjünk a halottak országába. Ugyis minden jó lélek és szív, mikor csak teheti, oda megy, vagy vándorol emlékezetével; ott hagyván a nemesebb rész a testet, hogy magára hagyatva, tehetetlenségében gyarló szegénysége felett elpiruljon. Ott ének már a kegyeletlen szeretetnek csillagai. Felsütöttek a távozandó lelkek kezében gyászlobogványaik.

Istenem! mennyi sírdomb emelkedik itt, melyeknek lakói ép ugy örvendének az életnek, mint mi. Mennyi szenvedély nem rázta meg e nyugvókat, s most itt porlanak: mennyi vágyakodás és töprengés nem feszíté keblököt, s most itt szétmállott testrészeikkel esendesen nyugosznak a feltámadás nagy napjáig. A halál romboló hatalmának siri zászlója borult rájuk.

Jönnek az élők, oda tűzik koszorújokat kedvesük sírdombjára. . . . Egy-egy keserű fohász a sebzett keblekből! . . . Hullt a könnyápor — és távoznak, hogy aztán örökre ide visszatérjenek.

Jön az árva gyermek. Megindul bánatos szive. Kedves jó szülőim! — rebegi — ott, ott a fényházában újra látjuk egymást; és távozik, — hogy örökre visszatérjen ide.

Jönnek a keserű szülők, hogy reményeik sirba hullt virágaira ráhullassák szívök szent szerelmének égető könyeseppjeit. Megszakad keblök a kinfohász alatt. Egy néhány lépés az életben! és visszatérnek ide, örökre egyesülendők édes gyermekeikkel.

Ott a testvér aléltan nyög kínzó érzelmeiben, a jóbarát keserű zokogásában, a rokon vigasztalhatatlan jajaiban. Mindenütt szomorúság és jajgató kinfohász!

Hol a remény, mely a kétségbeesetteket fentartsa, megerősítse és keserű szívökbe a vigasz balzsameseppeit hullassa? Nézzetek a szent keresztre, öleljétek szorosán kebletekre: megtanít az tűrni és szenvedni. Megmondja az nektek, hogy az igazakra nézve Üdvözítönk letördelé a halál töviseit, kik ugy tekintik azt, mint megszabadulásukat a test-halálból, s mint átmenetet egy jobb életbe, melyet szivepedve várnak. Oh mi reménygerjesztőleg áll ég felé egyenesedő alakjával! oda mutat, hol a csillagoknak ezrei intenek; és kitárt karjai? oly epedve hívnak: Jertek, jertek ölembe, kiknek a fájdalom töre vérzi kebleteket, én meggyógyítlak titeket. Tekintetek reá és szívetek búja enyhülni, esendülni fog. Az Urba vetett szívbizalom elbír sokat, nagyon sokat.

Elmentek már a gyászolók, el a zokogók. Én állok itt egyedül a halottak e néma városában! Elöttem egykori szeretett barátom és tanulótlársam aluszsa örök álmait. Élete virágzó tavaszán fektetők ide. Nincs sirján felhánt földhalom — régen leszedte azt az enyészet keze; sem az üdv jele nem magaslik ott — azt is régen kitepte a vihar. Nem ismeri sirját ma senki, csak én hullatom forró könyeimre reá; a szellőt is, mi itt e hervadt ágak között ugy sir, azt is az én sohajom teszi. Itt ontom ki feldult reményeimen sajgó könyeimet jó bátyám fölött, ki oly nemes és gondos lélekkel nevelt; itt édes testvérem felett, kit legszebb éveiben ragada el a halál, s kiket még egy esztendeje sínes, hogy messze tőlem tévének hideg sirjokba. Az elhunyt testvért is nevelé a jó bátya, ki aztán határtalan hálájának érzetében a gyengélkedő jó öreg részvevő szívének egész odaadó szeretetével gondozá. Meghalt a jó lélek, s két hónapra magával vitte ifju gondozóját is. A jó gyermek halála megtörte a legjobb anya kimondhatatlanul szerető szívét. A lassan, de bizton emésztő fájdalmi kín akkor repeszté meg édes anyai szívét, mikor tanulás végett egyik messze távozandó gyermekétől már már elbucszandó vala. Nem bírt tovább élni. Összeroskadt szülői határtalan lángszerelmének sulya alatt, hogy ez által hátratarított bus gyermeke még egyszer és utoljára megcsókolhassa néma ajkait, áldó kezeit; rá hullathassa sebzett szive fájó könyeit — helyettem is, igen, a göröngyös gyászos koporsójára, mit reszkető kezei tartanak. . . .

Egy évben, egy házban három legkedvesebb halott! Meg kell kövülni a gyermeki fájdalomnak. Isten, légy irgalmas!

Aldott jó anya! anyai forró szerelmed olyan vala, mint az árnyas liget, mely alatt a gyermeki gond oly édes-nyugodtan pihent; könyeid mint az áldás cseppje, melylyel szíveinket öntözéd, hogy azokban a szent hit virágai felviruljanak; gondoskodásod sugárfényes nap vala, melynek fényinél üdv-ésdő kebeled határtalan szeretetével ránk borult. Oh miként öleled fiadat örömtől dobogó kebledre — találkozásunkkor; miként hintéd rám hő lelked forró esőkjait távozásunkkor! Nem gondolok akkor, hogy ez legislegutoljára történik; nem sejtém, hogy egy pár hónapra csak áldott emléked fog élni gyermekeid fájó lelkében; nem gyanítám, hogy oly hamar ily gyászos bánat-éj borul ránk. Bárcsak égő könyeimet sirhattam volna gyászos koporsódra! Eltemettek, hogy soha többé ne lássalak téged, legjobb anya! . . . Mint gyöttrő rém küzd fel bennem az iszonyú vesztes érzete. Fellázítja, zudítja keblemet a sajgó szeretet; mert hol van az, és ki ad nekünk ily gondos jó anyát?! Isten veled!

„Legyen virágos a sir, melybe én
Kedvem virágát im' most fektetém. —
Isten veled!
S legyen fekvésed ottan gyenge, lágy,
Hol lelkem nyugta a felvetett ágy. —
Isten veled!
Álmodj örökre édes álmokat;
Álmodd jövendő boldogságodat.
Isten veled!
Boldogságodnak edesebbikét:
Hol újra látod szíved gyermekét. . . .
Isten veled! Isten veled!”

Menjünk, menjünk beteg szívem a temetőből. Megbarátkoztam már én a halállal, mely nem egyéb, mint vonalnyi választék az élet és sir között; mely átmenet egy szebb életre, hol megszünik a fájdalom. Menjünk, menjünk a temetőből. Rebegjűk lakóinak: az örök világosság fényeskedjék nekik. Nem sokára ugy is visszatérünk, minket is befogad az édes földanya kebelébe, — és ott nyugszunk a világegyetem összemomlásáig. Irnák.

Katholikus hitélet.

Pest, febr. 10-kén 1862. Évnegyedes tudósítvány a pesti Oltáregyletről. Jelen sorokat egy részről a szegény templomok jötevőitől a legközelebb lefolyt évnegyed folytán begyűlt kegyes adományok és egyéb segélyezésekre hálanyilvánítnak kérjük tekinteni, míg más részről azokat bizalmas kérelem gyanánt intézzük minden keresztény szívhez, hogy így szent hitünk legfőbbesége központjának, a szünet nélküli engesztelő áldozatnak még távolabb körökben is a viszonyszeretnek állandó s mindig gazdagabb áldozatait szereztünk sikerüljön. Folyó hó 6-ig már 73 szegény templomnak folyamodványai küldettek be az együlethez, a mi — tekintetbe sem véve azok tartalmát — egymaga is hangosan bizonyítja, hogy hazánkban sok szegény templom van. Ezen kérelemlevelek, valamint a lelkipásztorok időinkinti jelentései, melyek jámbor együletünknek különféle vidékeken mutatkozó hatásairól szólnak, egyhangulag megerősítenek abbéli meggyőződésünkben, hogy a kath. hitnek saját határaink közötti főtartása és gyarapítására célzó együletünk a lelki irgalmasságnak napjainkban nem kevésbé szükséges mivét gyakorolja, mint a külföldi hitterjesztő társulatok; hisz magasztos főadata, mindenkép azon lenni, hogy a legfőbbesége Oltári-szentségben jelenlevő Jézus Krisztusnak megismerése, szeretése és imádása mindinkább élesztessék s gyarapíttassék, és ezen őszinte szeretet által a bántalmak, melyekkel ezen legfőbbeségebb Szentségben illetetik, kipótoltassanak, valamint hogy olyan szegény templomok, melyeknek az isteni szolgálat méltó ünnepléséhez a szükségelt tárgyak hiányzanak, lehetőleg föl-szereltesse és segítettessenek, hogy így az imáandó legméltóságosabb Titoknak díszesebb s illőbb hajlékai legyenek, s

ez által is fokoztassék az áhitat. — Növekedett-e a tagok és részvevők száma a harmadik egyeleti év ezen első negyedében? azt még meg nem határozhatni, minthogy az e fölötti jelentések több vidékről még be nem érkeztek.

A bevétel ez évnegyedben 1427 frt 27 kr.; a kiadás 891 frt 40 kr. au. ért.

Az egyházi készleteknek már is szép mennyiségével bírnak, s a jövőre kezek folyvást munkálkodnak, hogy azoknak száma még növekedjék s így sok templomnak kiadói szüksége legalább némileg fődöttessék. Azon jámbor lelkekhez, kik tavall az egylet számára az Ur Jézus iránti szeretetből dolgoztak, sokan csatlakoztak Egerben és Vácson. Ezen utóbbiak már sok, igen szépen varrt templomi fehérneműt készítettek s küldték be, és még folyvást áldoznak kézi munkájokkal az Ur házaik fölékesítésére.

Miőn ezen áldozatkész lelkeket, valamint kizárólag Isten dicsőségére működő jámbor egyeletünknek minden egyéb jötevőit, terjesztőit és tagjait az imának folytonosan növekvő kincsére emlékeztetjük, melyben Annak áldása kéri a fölöttük, ki minden ital-vizet megjutalmaz: mindazoknak, kik Jézus drága szent vérevel megváltattak, hatalmas proféta-szóval szeretnők szívbe kiáltani: „Jöjjetek, ti drága áron megváltottak, az Ur Jézust a legfölségesebb Oltárszentségben szeretni és imádni, szent Fölségéhez méltó hajlékot, a legszentebb áldozat és az üdvünkre rendelt szentségek kiszolgáltatására ruhákat és ékszeret készíteni!” Istennek szent áldása maradjon mindnyájunkkal!

Szabadka, február 5-én 1862. Nálunk is megalakult a Szent-László-Társulat. Advent első vasárnapján nt. N e s z m é r y Dániel helybeli plebános erőteljes felszólalására, ki lelkes szavakban sorolá el e társulat magasztos céljait, különösen annak horderejét mind vallási, mind nemzeti szempontból. Hisz kár volna politikai ezélt tűzni e társulat homlokára, mint azt a nép-boldogító német lapok kezdték gyanúsítani, melyek minden fa mögött insurgenst s minden bokorban forradalmi klabbot vélnek fölfedezni; de hagyjuk őket is élni, s térjünk tárgyunkhoz. Legmeghatóbb volt reánk azon körülmény, hogy ki magát a Szent-László-Társulat tagjai közé beirattá, első volt egy K o l d u s, R o g i t s Lázár; öt nyomban többen követték a hívek közül. Jelenleg a tagok száma nálunk a 250-et haladja már Jézus neve napján, tehát Jézus nevében kezdett s tartott első közgyűlés alkalmával elnökül megválasztattak: nt. N e s z m é r y Dániel szabadka-sz. györgyi plebános, s V u k o v János egyik tehetségs közbirtokos Jegyző s pénztárnokul: a mindenkor szentgyörgyi káplán, s Juhász Pál derék kántorunk. Bizottmányi tagokul egyelőre 12-en választattak meg, mind olyanok, kik közkedvességük s a népre nagy befolyással vannak, a társulat előnyét nagyban előmozdíthatják. A többi közt egy Sz á r i e h Péter nevű szücs-mesterember, mióta bizottmányi tag, befolyásával 30—40 taggal szaporítá társulatunkat. A lelkész uraknak, kik a Szent-László-Társulatot községükben terjeszteni ohajtják, igen ajánlható, hogy iparkodjanak mielőbb a közkedvesség s befolyásosb egyéneket e társulat részére megnyerni, s bizton várhatja e társulatnak hívei közti felvirágzását. — Gyertyaszentelő, tehát Mária napján tartottunk első bizottmányi gyűlést, hol több, csak községünket érdeklő indítvány után a begyűlt pénz is számadás alá került, s elhatározottat, hogy 40 au. ér. frt negyedenként áttéssék esperesi s érseki uton a központi bizottmányhoz, év végén pedig az egész hátralék. Mint értesülünk, Szabadka-Thereziában is szaporodnak a Szent-László-Társulat tagjai; nem is várhatnánk mást a tevékenységéről ismert P r o b o j e s e v i t s János prépost s therézvárosi plebános úrtól, kinek plebániája legnagyobb széles Magyarhonban, népsége már a 35 ezret meghaladja. Nem különben H o f f m a n Péter szabadka-sz. rokusai lelkes plebános is buzgón gyűjti a Szent-László-Társulat tagjait, s mint hallottuk, azok száma megközelíti a kétszázat. Adja is az Isten, hogy minél jobban szaporodjunk; annál több jót eszközölködjünk majd.

Ezen kívül szépen virágzik nálunk az „Élő Rózsa-füzér”-társulata mely Sz.-Györgyön legközelebb egy halotti kocsit esináltatott 100 ft. a. é., melyen a társulat elhalt tagjait a sirkerthe énekszó mellett kikísérik. Az „Ó r ö k R ó z s a - f ü z é r ” is kezd terjedni; tagjai nálunk Sz.-Györgyön a 100-at haladják.

P i u k o v i t s V i t a asszonyág ideiglenes templomunknak egy szép, 14 stációs keresztutal kedveskedett, mely neki 80 ft. a. é. került. — Város részünk egy szép, Gerendaynál készült vörösmárvány keresztel díszített föl legújabbban V a r g a János mesterember bőkezűségéből, kinek 400 au. ér. frtjába került. — Csak egyet fájlalunk még, hogy illő templomunk nincsen, kénytelenek vagyunk 6000-re menő híveinkkel egy rozzant házban végezni az isteni-szolgálatot; de hiszszük, hogy kegyuraságunk, Szabadka városa, mely tudott 14,000 forintba került szép paplakot építtetni, legközelebb megörvendeztetendi Sz.-György városrész lakóit egy esinos templommal is. Addig is Isten velünk! Sz.-G y ö r g y i k i s p a p.

Különfélék.

— D ö l l i n g e r, ki a múlt évben a pápaságról és egyházállamról fölolvásásai által oly nagy figyelmet gerjesztett, legújabb, ugyanazon tárgyról szóló munkájában IX. Pius pápáról következőleg nyilatkozik: „IX-ik Pius kormányja, úgy mond Döllinger, böles, jóakaró, szelid, takarékos, s hasznos intézmények és javítások létesítésére van irányozva. Minden, mit IX. Pius személyesen tesz, az az egyház fejéhez méltó, nemes és szabadelvű a szónak valódi értelmében. Egy fejedelem sem fordíthat udvartartására és személyes szükségleteire kevesebbet, mint Pius. Ha mindannyian úgy gondolkoznának és eselekednének, mint ő, akkor az egyházállam minta-állam fogna lenni. A francia és az angol követ egyiránt azt jegyzék meg, hogy a pénzügy kezelésben javult, a földbirtok értéke növekedett, a földművelés virágzásban van, szóval: hogy a haladás számos jelei vehetők észre. — A mit egy szeretetteljes és örömet egyedül a jötevésben kereső fejedelemtől csak várhatni, azt Pius a legnagyobb mértékben teljesíti. Pertransiit beneficendi (körüljárt jöttéve) — e mondat, mely egy Magasabbról állítottat, rá alkalmazva is csak tiszta igazság. Rajta is elég világosan látható, miként a pápaság (mint világi állam is), a mi a fejedelem személyét illeti, ezélszerű választások mellett, az emberi intézmények legfőbb lételemé lehetne. Egy ember még ép férfikorában, szeplőtelenül átél ifjúsága és lelkesmeretesen betöltött püspöki hivatala után a legfőbb méltóságra és fejedelmi hatalomra emeltetett. Ő nem tud semmit költséges kedvtöltsékről, ő nem ismer a jötevésnél egyéb szenvedélyt, dícsvágya csak odáig terjed, hogy népétől szerettesék. Ideje ima és fejedelmi teendői közt van megosztva; szórakozása egy séta a kertben, valamely templom, tömlőz vagy jótékony intézet látogatása. Személyes szükségletek nélkül, minden földi köteléktől ment, nincsenek kegyencei, kikerül gondoskodjék; mindenkiné egyiránt az ut hozzá nyitva áll. Hivatalának hatalma és jogai csak köteleltségeinek teljesítésére vannak. Józán és takarékos udvartartása által gazdagon van ellátva eszközökkel, melyekkel a nyomort és inséget enyhítse. Ő is, mint majd minden pápák, építeteket emeltet, de nem fényes palotákat, hanem közhasznú műveket. Súlyosan megbántva, üldözötve és halátlansággal tetézve, mégis a boszu egy gondolatjának sem adott helyt, keményen senkivel sem bánt, hanem csak bocsánatot nyújtott, és megkegyelmezett. Ő az emberi kegyelés és kegyhiány édes és keserü kelyhét nem csak megkóstolta, hanem fenékig ki is irtette; többször hallotta a „H o s a n n á - t ” és a „feszítsd meg”-et. Bizalmának választottja, nemzetének talán első szellemi nagysága (Rossi) a gyilkos töre alatt esett el, és a lázadó golyója a jó barátot oldala mellett teríté le. És mégis lelkének tiszta tükrét a boszu semminemüi érzelmé, a keserüségnek semmi helyette nem tudá elhomályosítani. Emberi gyarlóság által meg nem háborítva és emberi gonoszagtól föl nem ingereltetve, erős és kimért lépésekkel halad pályáján, mint az égen a csillagok.”

— Londonban nem rég a Péterfillérek gyűjtésének megkönyvitése végett a katolikusok fényes „meeting”-et (gyűlést) tartottak; mely alkalommal B o w y e r a következő összehasonlítást tevő: Antonelli bibornoknak mint külügyi miniszternek részére csak 12,500 frank van utalványozva: vajjon lord Palmerston meglegednék-e ez összeggel? Az tudva van, hogy lord Palmerston az ő különféle szolgálataiért évenként mintegy fél millio frankot huz! A pápa nem köit többet személyére 36,000-nél egy év alatt. A londoni protestans püspöknek van

250,000, a canterburyi-nek pedig 375,000 frank jövedelme, s mégis mindketten panaszkodnak, hogy e szegénység nem elegendő szükségük fedezésére!

Előzetési fölhívás. Nem először találkozik a hazai vallás-irodalma t. közönség kis egyletünk partolást kérő soraival. Ez évben fáradozásaink gyümölcsétül ismét egy új kötet „Munkálatok“-at ohajtunk fölmutatni, melynek főtartalmát képezik: Lacordaire atya levelei „Egy ifjuhoz“ (franciából); A kereszténység mint világvallás (értekezés); Sz. Athanáz életrajza (németből) Hahn-Habntól; Mgos b. e. Csajághy Sándor esanádi püspök életrajza, s néhány vallásos költemény.

A munka megjelenésének határideje f. é. Medárd-napja; a mintegy 20—22 ivre terjedő műnek ára pedig 1 au. ér. frt.

Édes remény keesegtet, hogy a fiatalokri törekvésünk által érdeklött t. közönség most sem tagadja meg tölünk eddig tanusított szives részvétét.

P e s t, télutó 9. 1862. XIII. r. gyűlésünköl.

A pesti növ.-papság magyar egyház-irod. iskolájának ez évi tagjai.

Szent-István-Társulati ügy.

A Szent-István-Társulat f. évi február 6-án tartá nmélt. Lonovics József érsek elnöksége alatt szép számmal egybe- gyűlt közönség jelenlétében választmányi gyűlését, melyben a mult évi decemberhó 30-án tartott közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után a következő érdekes tárgyak fordultak elő:

1) Olvastatott Bartakovics Béla egri érsek ő excellentiájának a választmányhoz f. évi január 18-áról intézett nyilatkozata, melynél fogva az ő megrendelése következtében újonnan átdolgozott s az apostoli szentszéktől kinevezett bírálók vizsgálatán is már keresztülment magyar szentírását a Szent-István-Társulatnak tulajdonul följánlani kegyeskedik, többi közt azon föltétel alatt, hogy e szentírás legalább 10,000 példányban nyomattassék, s összesen mintegy 150 ivre fogván terjedni, három évre felosztva, a társulati tagok közt egy-egy évre 50 iv osztassék ki évi könyvilletmény fejében. Ő excellentiájának a társulat iránt tanusított ez újabb kegyességét leghálásb elismeréssel fogadván a választmány, a magyar szentírásnak bár áldozattal járandó kiadására készsége sen vállalkozott ugyan; de miután a legutóbbi közgyűlés abbeli intézkedésén változtatni, mely szerint az esztergomi tartományi zsinat rendelete folytán megindított Naptáron kívül az „Encyclopaedia“ és „Szentek élete“ állapított meg a tagok részére járandó ez évi könyvilletményektől, a választmány hatáskörét föltulmulja: határozatott, hogy a kik a társulati tagok közül a kijelölt évi könyvjáradékon föltul a magyar bibliát is birni ohajttják, azok részéről a rendes évi tagdíjon kívül még 1 új forint lesz befizetendő.

2) Olvastatott Vezérle János társulati számvevő levele, melyben jelenti, hogy ft. Novákovics János társulati pénztárnoknak 1854., 1855., 1856., 1857., 1858., 1859. és 1860-ik, Hindy Iván társulati ügyöknöknek pedig 1859- és 1860-ik évi számadásait megvizsgálván, azokat rendben s minden észrevétel nélkülieknek találta; miért is az illető számadók részére a szokott feloldozó levelek kiadását s egyszersmind Novákovics János ur szives fáradozásáért a megérdemlett köszönet megszavaztatását kéri. Ennek folytán a választmány mind a pénztárnok, mind a számvevő érdemeit, melyeket maguknak a társulat körül díjnélküli fáradozásaik s buzgólkodásuk által kivittanak, hálás méltányolással jegyzőkönyvben kiemeltetni lelkes eljének közt egyhangulag elhatározta.

3) Szabó Imre iskázai plebános- s esperesnek „A falu őrangyala“ című regénye, mely a bírálók által vallásérkölesí irányu, nemzeties szelleme, szép s megragadó stylje tekinteté-

ből nem csak kedves, hanem tanulságos és épületes olvasmányul szolgálódnak, mintek itéltetett, kiadásra elfogadtatván, 200 a. é. frttal jutalmaztatott.

4) Bemutatott kéziratban „A hit erejének diadala“ című munka, melyet Horváth Ignác, plebános Borsodon, a társulatnak följánlani oly szándékkal, hogy ha az nyomtatásra méltónak találtatnék, a bejövendő összes jövedelem a társulat által szerzendő házra fordittassék. Bírálatra adatott ki.

5) Molnár József természettan-tanár a pécsi püspöki lyceumban „Népszerű esillagászat“ című művét, mely a m. akademia által a nyertes pályamű mellett dícsérettel említett, a társulatnak megvételre ajánlja. A szerző, művének be- küldésére fölszólittatni határozatott.

6) A bosnya-argentiní szerzetes-tartomány delegatusa, Bosnjak Márk atya. Konstantinápolyban levő, adósságokkal terhelt egyháznak és kórháznak részére a társulathoz segélyért folyamodván, e célra 50 frt utalványoztatott.

7) Fratríts Mihály, volt néptanító, inséges állapotában segedelemért könyörögvén, részére 15 frnyi adomány rendeltetett.

8) Bemutatottak a következő társulati újabb nyomtatványok: a) az esztergomi „Kiskaté“ második kiadásban, mely bibornok hg-prímás ő eminentiájától nyert kegyes fölhatalmazás folytán kijavítva jelent meg. b) Liturgika, Frenel után magyarítva, második kiadásban. c) „A ker. kath. anyaszentegyház szertartásai“ ötödik kiadásban.

9) Bejelentetett az ügyönség részéről, hogy a társulat az utolsó gyűlés óta 2 alapító és 57 rendes taggal gyarapodott.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pesten szerzendő házra:		frt. kr.
Thomalik Alajos tábori lelkész Laibachban	2	—
Gyömöre János vázoli lelkész	3	—

A Szent-László-Társulatra.

	frt. kr.
Répassy József jászói prép. egy darab pápai kötvényben	500 frank
Gaspárik Kázmér vázai nagyprépost és kanonok egy darab földterhermentesítési kötvényben	100 —
Eötvös Pál nyug. udv. tanácsos gyűjteménye a 96. sz. iven	10 80
Thomalik Alajos tábori lelkész Laibachban	1 —
Zsibovics Ferencz papnev. lelkifelügyelő ivén	12 36
Fiszter Máté szervita-zárlafönök gyűjt. a 242. sz. iven	7 64
Zalabérről 45 tag után félévre	16 20
Tóth Károly sz.-f.-r. hitszónok ivén Pozsonyban	22 —
A vázai egyházmegyéből	287 36
A veszprémi	9 60
Szabóky Adolf a pesti főreáltanoda felsőbb osztályának néhány növendéke részéről	18 30
Hopf János ez. kanonok gyűjt. negyedévre a 31. sz. iven	7 8

Kegyes adományok.

Pápa ő szentsége számára: Razgha Lajos tabi plebános 1 db. arany; Vrabely Mihály tolesvai káplán e jelmondat- tai: „Adjatok és adatik nektek“ — 2 frt. a. ér.

A Szent-István-oltárra: Rácz Ferencz szentszéki-jegyző Szombathelyen (Ürményi felett mondott emlékbeszéd 5 példányáért) 1 frt. a. ér.

A londoni templom részére: Kovács János Csáthon Borsodmegyében 1 frt. a. ér.

Helyreigazítás. Mélt. Danielik János püspöknek mult számunkban közölt beszédében a 46-ik lap második hasábjában 26-ik sorában „halni“ helyett „hatni“, és a 47. lap második hasábjában 60-ik sorában „ezeket amazok“ helyett „amazokat ezek“ olvasandó.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZ. ÁM.)